

For mig stiller det sig som ubegribeligt, at man skulde kunne Embedsmænd paa den Maade, at naar de først sade i Embedet, kunde de bære sig ad, som de vilde. Men ere de ikke Statens Embedsmænd, hvis Embedsmænd ere de da? Seg vil spørge: hvis? thi jeg kan ikke finde Noget, hvis Embedsmænd de skulde være Menighedens? Sa lader os her tale om, at Menigheden skulde have Ret til at affledige dem, og vi vilde see, hvorledes man saa tager paa Veie. Naar der her har foreligget Forslag til, at Menighedens Flertal skulde have Ret til at affledige dem, da kaldes det den største Uforvarlighed og Urimelighed. Det er altsaa ikke Menighedens Embedsmænd. Ere de da Sjællands Biskops Embedsmænd, eller hvis Embedsmænd ere de? Seg ønsker gjerne at høre et Svar derpaa, thi de maa dog høre et Sted her. De kunne dog ikke svæve i Luften; i alt Fald svæve de Tiender, de faae, ikke i Luften. Hvad i Dyrigt selve Forslagene angaar, da har jeg allerede erklæret, at jeg maa antage dette Spørgsmaal for udebateret, og jeg skal altsaa ikke videre komme tilbage, dertil.

Fermansen. Seg skal overlade til det høie Thing, at afgjøre, hvor vidt jeg i Begrundelsen af mit Forslag eller i mit Svar paa, hvad der anført imod det, har været vidtløftig eller ikke. Seg haaber, at jeg tør ubede mig Thingets Opmærksomhed endnu for nogle korte Bemærkninger. Den ærede sidste Taler (S. N. Hansen) spurgte: hvis Embedsmænd ere Præsterne? Vi have hævdet, at de ikke ere blotte og bare Statsembedsmænd, og det ærede Medlem har virkelig givet det samme Svar, idet han flere Gange eller i alt Fald een Gang har forelagt et Lovforslag med den Titel: Forslag til Lov om Menighedernes Delagtighed i Valget af deres Præster. Der er altsaa her et Forhold tilstede, som paa ingen Maade er tilstede mellem f. Ex. Bolkningen i en Retskreds og dennes Dommere eller Politimester. Dette forekommer mig at være klart for enhver sundt Tænkende. Det ærede Medlem for Velle Amts 2den Valgkreds (Berg) talte om det store og betydelige Indtægtsstykke, som de 1000 Præster ville modtage, naar vort

Forslag bliver modtaget, og det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) talte om de store og rige Gaver, som de vilde faae; men jeg vil blot bede ærede Medlemmer lægge Mærke til, at vort Forslag kun gaar ud paa, at det stilles aldeles frit, om Noget vil give Noget eller ikke. Det ærede Medlem for Aalborg Amts 5te Valgkreds (B. Holm) har rimeligvis ikke hørt, hvad jeg sagde, thi jeg udtalte ikke, at det er nogen særlig Sølelsesag for mig, at der bliver givet Offer i Kirken, tværtimod, jeg har sagt det Modsatte. Naar det ærede Medlem mente, at det kunde føre til Tvang nu at indføre en saadan Frihed, saa kan denne jo komme alligevel ved Tidernes Tryk. Hvis vi f. Ex. kom tilbage til den Tilstand, vi havde under den tungne Statskrise paa Gnevældens Tid, nytter det jo slet ikke Noget, hvad vi end vedtage her i Dag. Det ærede Medlem for Velle Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) sagde endeligt, at dersom vi vilde gaa til fri Præstelønning og saaroes med den Understøttelse af Staten, som den omhandlede Grundlovsparagraf tilfiger, saa var det en anden Sag, men jeg veed ikke, at Grundloven tilfiger en saadan vis Understøttelse, hvor Lønningen foresten er fri. Seg har hidtil troet — og dette har jeg hørt udvilde af Mange og mellem disse nogle af de betydeligste Mænd af dem, som have været med til at give Grundloven —, at det, der skal forstaaes ved Understøttelse fra Statens Side, er Alt, hvad der nu anvendes til Geistlighedens Lønning, Offeret og Accidenterne undtagne, og det var i denne Betydning, at jeg i mit første Foredrag udtalte, at det var en Omordning af Understøttelsen fra Statens Side, som Forslaget gaar ud paa, og ikke paa noget Andet. Naar det ærede Medlem vedblivende taler om det Vaand og det Tryk, det vil være for Mange, naar der indføres Frihed i dette Forhold, og taler om, at det var yderliggaaende Forslag fra vor Side, skal jeg kun staa fast og bede Thinget lægge Mærke til, at vort Forslag, som kun gaar ud paa Frihed, kaldes yderliggaaende, tvingende og trykkende, medens Tvang og Forbud i dette Forhold melde sig i Frihedens og Lighedens Navn.